

Nationellt organiserad hälsokontroll och hälsovård för mjölkkor 2019

Bakgrund

Gårdens djurhälsa och smittskydd spelar stor roll för ekonomi, djurvälstånd och livsmedelssäkerhet. Friska, produktiva och klimateffektiva kor är själva grunden för lönsam och konkurrenskraftig mjölkproduktion på en global marknad. I och med att den svenska mjölksektorn förändras, genom större besättningar och ny teknik, och genom att den påverkas av extremväder och konjunkturer, har ett ökat behov av förebyggande djurhälsoarbete uppstått. Skillnader i djurhälsoparametrar förklarar så mycket som en fjärdedel av variationen i lönsamhet mellan olika mjölkföretag. Att säkra djurhälsan är därför en viktig pusselbit för att skapa hållbara mjölkföretag som kan leverera svensk mjölk även i framtiden.

Årets aktiviteter och resultat

Projektet "Nationellt organiserad hälsokontroll och hälsovård för mjölkkor 2019" innehåller aktiviteter för att utveckla, upprätthålla och förbättra verktyg för djurhälsoövervakning och djurhälsorådgivning. Aktiviteter för att följa djurhälsa och antibiotikaförskrivning på nationell nivå ingår i projektet liksom kunskapssupport och informationsspridning inom området djurhälsa.

Hälsokontroll

Redogörelse för husdjursorganisationernas djurhälsovård 2018/2019 och Sammanställning av behandlingsincidens med antibakteriella medel för systemiskt bruk 2001-2018 har tagits fram under 2019. Dessa rapporter innehåller statistik över djurhälsa och antibiotikaförbrukning på nationell nivå. De visar ett fortsatt generellt gott läge vad gäller sjukdomsförekomst och fruktsamhet och en fortsatt låg antibiotikaanvändning. Rapporterna visar också att skillnaderna är stora mellan de bästa och de sämsta besättningarna vad gäller olika sjukdomsparametrar och mellan län vad gäller bland annat celltal, rapporterade sjukdomar och antibiotikaförskrivning.

Djurhälsovård

För att skapa goda förutsättningar för ett framgångsrikt djurhälsoarbete på nationell nivå såväl som besättningsnivå har Växa Sverige utvecklat ett antal tjänster och verktyg för djurhälsoövervakning och rådgivning. Dessa erbjuds samtliga svenska mjölkföretag och inkluderar bland annat:

- Signaler djurvälstånd – där mjölkföretagare och rådgivare kan följa nyckeltal för hälsa och djurvälstånd. De senaste åren har mer än 90 % av mjölkföretagarna i Kokontrollen använt tjänsten en eller flera gånger.

- Celltalakuten – en sammanställning av råd för strategiskt juverhälsoarbete.
- Hälsopaket mjölk (HPM) – En metodik för besättningspecifikt förebyggande djurhälsorådgivning.

Dessa och övriga tjänster har förvaltats under året och vidareutveckling sker kontinuerligt.

Under året har BHB-mätning i kokontrollen lagts till bland rådgivningsunderlag för djurhälso- och fruktsamhetsrådgivning (lanserat december 2018). Med anledning av detta har utbildning av rådgivare och informationsspridning skett inom ämnet.

Även i övrigt sker fort- och vidareutbildning av veterinärer, andra rådgivarkategorier samt djurhållare och gårdspersonal inom ämnet djurhälsa. Bland annat har Hälsopaket Mjölk och ViLA-kurser hållits för veterinärer och juverhälsoutbildningar hållits för djurhållare och gårdspersonal. I fort- och vidareutbildningen och gällande kunskapsstöd eftersträvas en samverkan med distriktsveterinärerna och privatpraktiserande stordjursveterinärer. Vi har också ett samarbetsavtal med Distriktsveterinärerna.

Ett underlag för diskussion kring ändrade gränsvärden för ViLA mjölk har tagits fram och delgetts Jordbruksverket.

Slutsats

Djurhälsoläget hos svenska mjölkkor är fortsatt gott tack vare det förebyggande djurhälsovårdsarbete som bedrivs av svenska lantbrukare i samarbete med veterinärer och andra rådgivare. Ett stort antal aktiviteter inom projektet "Nationellt organiserad hälsokontroll och hälsovård för mjölkkor 2019" har bidragit till framgångsrikt förebyggande djurhälsoarbete och till möjligheten att följa djurhälsoläget under året genom hälsa-, sjukdoms- och behandlingsstatistik. Aktiviteterna och deras resultat är/har varit tillgängliga för lantbrukare och rådgivare oberoende av organisationstillhörighet eller arbetsgivare. Det kan dock också konstateras att regionala skillnader är tydliga, liksom skillnader mellan bra och sämre besättningar är stora, och ett fortsatt strategiskt arbete för god djurhälsa i en bransch i förändring är nödvändigt.

Besöksadress:
Ullsväg 29A
756 51 Uppsala

Postadress:
Box 288
751 05 Uppsala

Telefon:
010-471 00 00

E-post
info@vxa.se

Hemsida:
www.vxa.se